

ระบุ

ระดู (menses) วัฏจักรที่หญิงในวัยเจริญพันธุ์ ซึ่งมีอายุประมาณ ๑๓-๔๕ ปี ต้องมีในทุก ๆ เดือน สารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม ๒๔ แปลง-ราชบัณฑิตให้คำอธิบายสรุปโดยสังเขปได้ดังนี้ ระดูเป็นสิ่งที่ขับออกมาทางช่องคลอดเป็นประจำทุกเดือน ประกอบด้วยเลือดเป็นส่วนใหญ่ เยื่อบุมดลูก (endometrium) และเมือก (mucus) ระดูในแต่ละเดือนเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของเยื่อบุมดลูก โดยมีฮอร์โมนเอสโตรเจน (estrogen) และโปรเจสเตอโรน (progesterone) จากรังไข่ และต่อมใต้สมองส่วนหน้า (anterior pituitary) เป็นส่วนสำคัญของวงจรนี้

รอบระดูหรือรอบประจำเดือน (menstrual cycles) ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง ๔ สัปดาห์ หรือ ๒๘ วัน การเกิดระดูเริ่มจากต่อมใต้สมองส่วนหน้าจะสร้างฟอลลิเคิลาร์สติมิวเลตติงฮอร์โมน (follicular stimulating hormones หรือ FSH) เพื่อกระตุ้นการเจริญของไข่ (ovum) และเซลล์ฟอลลิเคิล (fol-

licular cell) เมื่อไข่เคลื่อนมาถึงรังไข่จะเป็นช่วงที่เซลล์ฟอลลิเคิลเจริญเต็มที่จากการกระตุ้นของฮอร์โมนเอสโตรเจน ส่วนฮอร์โมนอีกชนิดหนึ่งที่ต่อมใต้สมองส่วนหน้าสร้าง คือ ลูทีไนซิง ฮอร์โมน (luteinizing hormone หรือ LH) ซึ่งจะหลั่งออกมาในช่วงสั้น ทำให้เกิดการตกไข่ (ovulation) ประมาณวันที่ ๑๒-๑๖ ของรอบระดูเป็นช่วงที่ฟอลลิเคิลเจริญเต็มที่ และผนังมดลูกหนา เมื่อไข่ตกแล้ว เซลล์ฟอลลิเคิลจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นคอร์ปัสลูเทียม (corpus luteum) มีลักษณะเป็นก้อนสีเหลือง ในกรณีที่ไข่ที่ตกออกมาจากรังไข่แล้วไม่ได้รับการผสมจากตัวอสุจิ (spermatozoa) ไข่จะฝ่อ หลังจากนั้นคอร์ปัสลูเทียมจะสลาย ทำให้หยุดสร้างโปรเจสเตอโรน และเกิดระดู โดยหลอดเลือดที่จะไปเลี้ยงเยื่อบุมดลูกหดตัว สลายตัวหลุดออก และถูกขับออกมาทางช่องคลอดเป็นระดู ระดูจะถูกขับออกมาติดต่อกัน ๓-๗ วัน (เฉลี่ยประมาณ ๕ วัน) ทั้งนี้ช่วงรอบเดือนจะขึ้นอยู่กับแต่ละคน ระยะเวลาของฮอร์โมนจากรังไข่จะหลังน้อยลง ต่อมาต่อมใต้สมองส่วนหน้าจะสร้างฮอร์โมนมากระตุ้นรังไข่เป็นรอบตลอดไปทุกเดือน ๆ จนกว่าจะถึงวัยหมดประจำเดือน.

พจมาน ใยเดช